

CNT och den spanska revolutionen

Jacinto Toryho

1939

Överallt dit jag kommer hör jag kamraterna särskilt ofta och i lidelsefull upphetsning ställa upp denna fråga: *"Varför har ni inte gjort en anarkistisk revolution?"* I själva tonen ligger en kamratlig förebråelse. *"Jag tycker det borde ha varit så lätt att segra"* – brukar man argumentera – *"ni var ju majoriteten och de mest stridsvana: vi förstå inte att ni inskränkte er till enbart samarbete."*

Dessa svåra och invecklade problem kräva utan tvivel en allvarlig analys. Och ur olika synpunkter. Inte bara i idéernas ljus, utan också ur synpunkten av de olika betingelser som äro grundläggande för varje historiskt skeende. Det är icke tillräckligt att säga, att segern hade varit lätt – jag menar revolutionens seger. Tvärtom. Så bruka ju de flesta uttrycka sig som icke sett den spanska konflikten på nära håll och icke upplevat den. Man låter leda sig av lidelsefulla och ytterst oriktiga informationer. Egen bristande kännedom och oriktiga informationer framskapa då vanvettiga teser, som framställas såsom ovederläggliga sanningar.

Den anarkosyndikalistiska rörelsen kunde icke genomföra någon anarkistisk revolution i Spanien. Och det av olika skäl.

För det första: För att genomföra en revolution av helt bestämd tendens – likgiltigt vilken denna särskilda tendens är – är det nödvändigt att tillgripa diktaturens medel. Det finns ingen annan metod att behärska ett folk av utpräglat individualistisk karaktär; det går bara med eld och svärd. Genom diktaturen, med alla dess grymheter och våldsdåd.

Måste den frihetliga rörelsen i Spanien spela denna roll efter den 19 juli 1936?

De absoluta anhängarna av den totala principen svara ett definitivt: *nej!*

De andra, som vilja bringa idealet i samklang med verkligheten och särskilt ägna sin uppmärksamhet åt denna senare, kunna icke besluta sig för att svara med ett direkt: ja. Men innerst smärtar det dem, att de icke kunna intaga denna hållning. "Om det ändå skulle bli en diktatur, så måste det vara vår!" så lydde parollen hos alla som berusades av sin egen kraft, både i Spanien och annorstädes.

Den 19 juli 1936 hade den frihetliga rörelsen kunnat införa en diktaturregim. Vapnens avgörande logik var i dess hand. Allmänhetens sympati hade vunnits genom initialerna "CNT-FAI", vilka utgjorde symbolen för en folklig impuls. Men fränsett anarkosyndikalismens oförenlighet med diktaturen, så hade en kupp av detta slag icke kunnat hålla sig längre än en månad, och dess följder hade blivit ytterst ödesdigra för den spanska revolutionen. De frihetliga militanterna vore icke ensamma i kampen mot fascismen. Visserligen översteg deras stridsstyrka i hög grad de andra sektorerna. Men de kämpade icke ensamma. Och det spanska folket – det måste man komma ihåg – kämpade icke ensamt mot generalerna för en anarkistisk diktatur – lika litet som för en kommunistisk eller en republikansk. Det spanska folket har aldrig önskat en diktatur, det har alltid visat en avgjord fiendskap mot denna regeringsform. Ve den rörelse som ville upprätta diktaturen, alla betraktade den med förakt som sin fiende! Då det blev uppenbart att det kommunistiska partiet i sitt storhetsvansinne i Spanien ville införa ett system liknande det ryska, vände sig folket bort från det med en utpräglad antipati. Det måste sägas till dess heder: det var en av den spanska frihetliga rörelsens riktigaste handlingar att den då den vid revoltens början var i besittning av alla positioner icke lät sig ryckas med av blint raseri och icke lyssnade till råd från dem som propagerade för att man skulle spela ett hasardspel om allt eller intet. Tvärtom: rörelsen uppgav positioner som den erövrat i stort antal samt inbjöd andra partier och organisationer till ett lojalt samarbete. Den gav själv ett föredöme, som icke följdes av de andra. Katalonien, där anarkosyndikalismen var nästan allt, var världens politiskt friaste land, när militärjuntan nedslagits.

För det andra: Den frihetliga rörelsen i Spanien försökte icke genomföra någon anarkistisk revolution. Men den kunde och måste draga nytta av samarbetet med övriga republikanska sektorer. Icke till nytta för sig själv utan för folkets sak. Därvid hade rörelsen emellertid ingen framgång, och därför drevs revolutionen från början till fiasko.

Den frihetliga rörelsens politiska, ekonomiska och militära samarbete med de övriga antifascistiska partierna var en oundviklig nödvändighet. Men den anarkosyndikalistiska rörelsen borde ha varit i stånd att leda detta oundvikliga samarbete ur sin egen revolutionära ståndpunkt. Men detta innebär, att det skulle ha behövts därtill förberedda personer, som hade kunnat leda revolutionen och föra den till målet. Men det var just detta

som alla kampdugliga sektorer saknade. Också den frihetliga rörelsen som vid fascistrevolten representerade den enda revolutionära makten.

Mellan demagogi och revolution är en ofantlig skillnad. Ja, båda utesluta helt och hållet varandra. Det sågo vi återigen av den spanska erfarenheten. Det är lätt att hålla stora möten och det är lätt att skriva något om den struktur som samhället skall få i en framtid. Svårare är det att omsätta mötestalen i praktiken och att realisera dessa schematiska projekt efter vilka ett lands näringsliv skall utveckla sig, sedan revolutionen proklamerats och de sociala rikedomarna kommit i arbetarnas händer. I Spanien blev det så att våra revolutionärer med ekonomiska kunskaper blevo generaler och ministrar och så intog var och en ungefär den plats som kanske minst passade för hans speciella kunskaper och färdigheter. Låt oss dessutom tillägga, att den frihetliga rörelsen i sitt förhållande till partierna lät leda sig av oinskränkt lojalitet och hederlighet, medan dessa däremot svarade med sitt vanliga hyckleri och allehanda dubbelspel – så ha vi ungefär orsakerna till misslyckandet! Ett fiasko genom oförmåga, genom brist på inre disciplin i organisationen, genom brist på revolutionära militanter med fast karaktär och klar kurs.

I Spanien inleddes revolutionen med energi och hänförelse. Men utan revolutionär förberedelse, utan att man konkret visste vad man ville göra, utan kännedom om de reella frågor som beröra världen, utan att känna ett hjältemodigt folks egentliga värde och underbara möjligheter. Man gick till revolutionen utan att veta vad revolutionen var, man överlämnade sig åt bedrägliga och demagogiska politikastrar och lät sig fångas genom lockelser.

Det Anarkistiska Biblioteket

Jacinto Toryho
CNT och den spanska revolutionen
1939

Syndikalismen #9 1939

www.anarkistiskabiblioteket.se